

Πανελλήνιες Εξετάσεις 2017-05-27
ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΓΕΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
Γ ΤΑΞΗ ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ
ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

A1.

Το κείμενο αναφέρεται στην επιστήμη και στην ευθύνη των λειτουργών της απέναντι στον άνθρωπο. Αρχικά ο συγγραφέας ορίζει την πρώτη ως συνεχόμενη προσπάθεια για απόκτηση γνώσης και τη διαφοροποιεί από την τεχνολογία λέγοντας ότι αυτή έχει πρακτική στόχευση. Στη συνέχεια, αφού επικαλείται την άποψη του Αϊνστάιν για τη σημασία της, θεωρεί ότι ίσως να άλλαζε σήμερα, με δεδομένο ότι έχει δημιουργήσει έντονους προβληματισμούς για το κατά πόσο η εξέλιξη σε τεχνολογικό επίπεδο έχει σημάνει ταυτόχρονα και τον εξανθρωπισμό του ίδιου του ανθρώπου. Ακολούθως, αφού πρώτα απαριθμεί τα προβλήματα της σύγχρονης ζωής, τονίζει την ευθύνη που οφείλει να νιώθει ο επιστήμονας, αναλογιζόμενος τη σημασία της γνώσης, σε συνάρτηση με το εάν αυτή θα είναι επωφελής για την ανθρωπότητα. Τέλος, ισχυρίζεται ότι παρόλο που η πρακτική εφαρμογή της δεν εξαρτάται πάντοτε από τον επιστήμονα, είναι αναγκαίο συνεχώς οι σκοποί της να επαναπροσδιορίζονται με γνώμονα τον ουμανιστικό προσανατολισμό τους.

B1.

- α. Λάθος
- β. Λάθος
- γ. Σωστό
- δ. Σωστό
- ε. Σωστό

B2. α)

Ένας από τους τρόπους ανάπτυξης της πρώτης παραγράφου είναι η σύγκριση-αντίθεση. Ο συγγραφέας αντιπαραθέτει την επιστήμη με την τεχνολογία, επισημαίνοντας ότι η επιστήμη είναι επικεντρωμένη στη βαθιά κατάκτηση της γνώσης, σε αντίθεση με την τεχνολογία που αποσκοπεί στην εφαρμογή της επιστημονικής γνώσης για την κάλυψη των ανθρωπίνων αναγκών. Χαρακτηριστική λέξη: ο σύνδεσμος «ενώ».

Εναλλακτικά, ο μαθητής θα μπορούσε να δώσει ως τρόπο ανάπτυξης της παραγράφου την αιτιολόγηση (χαρακτηριστική λέξη «διότι») ή τον ορισμό (οριστέα έννοια: «η επιστήμη», γένος: «αέναντος αγώνας του ανθρώπου», ειδοποιός διαφορά: «για την κατάκτηση της γνώσης... φωτίζει τον νου.»)

B2. β)

Βέβαια: επιβεβαίωση, έμφαση
 Εάν: όρος-προϋπόθεση
 Όμως: αντίθεση-εναντίωση
 Για τούτο: αιτιολόγηση
 Δηλαδή: επεξήγηση

B3. α)

Αέναντος: συνεχής, παντοτινός
 Προσηλωμένη: εστιασμένη, επικέντρωση
 Εγείρουν: δημιουργούν
 Αλλοτριώνουν: φθείρουν, αλλοιώνουν
 Καταστρεπτικό: ολέθριο, επιζήμιο

B3. β)

Συγκεκριμένο:	γενικό, ακαθόριστο
Βελτίωσε:	επιδείνωσε
Ευθύνη:	ανευθυνότητα
Υλική:	πνευματική
Ελευθερία:	ανελευθερία

B4. α)

Το ασύνδετο σχήμα παραθέτει με κόμμα όμοιους συντακτικά όρους (η σύγχυση, η εντατικοποίηση, η εσωτερική μοναξιά, το άγχος) και πυκνώνει σημαντικά το λόγο. Η χρήση του γίνεται για να δοθεί υφολογική ένταση, έμφαση, συναισθηματική χροιά, προβάλλοντας κλιμακωτά τις αιτίες παρεμπόδισης της πνευματικής ολοκλήρωσης του ανθρώπου.

B4. β)

Το ρητορικό ερώτημα προσδίδει στο λόγο αμεσότητα, οικειότητα, παραστατικότητα και ζωντάνια. Επιπλέον δημιουργεί την ψευδαίσθηση διαλόγου του συγγραφέα με τον αναγνώστη, ενώ παράλληλα έχει ως στόχο να προβληματίσει, να ευαισθητοποιήσει και να αφυπνίσει το δέκτη σχετικά με το αν η τεχνολογία μπορεί να συμβάλει στον εξανθρωπισμό του ανθρώπου.

Γ1.

Προσφώνηση: Κυρίες και κύριοι,

α) Ο ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ ΣΤΗΝ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΩΝ ΣΥΓΧΡΟΝΩΝ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΩΝ:

- Δίνει τη δυνατότητα στον άνθρωπο να προστατέψει το περιβάλλον, να προωθήσει την αειφόρο ανάπτυξη, να επιλύσει οικολογικά προβλήματα (ανακύκλωση, πράσινη ενέργεια, οικολογία κ.λπ.)
- Καταπολεμά τις ασθένειες και συμβάλλει στην αύξηση του μέσου όρου ζωής.
- Καταπολεμά την άγνοια, την αμάθεια, το δογματισμό, τον αναλφαριθμητισμό και το φανατισμό, διευρύνοντας τους πνευματικούς ορίζοντες και απαλλάσσοντας τον άνθρωπο από προκαταλήψεις και πνευματικές αγκυλώσεις.
- Καταπολεμά την ανεργία μέσω νέων μορφών εργασίας (τηλεργασία), προωθεί την εξειδίκευση (νέες ειδικότητες).
- Συμβάλλει στη διεύρυνση του ελεύθερου χρόνου με την τελειοποίηση των Μέσων Μαζικής Συγκοινωνίας και άρα συντελεί στην εκμηδένιση των αποστάσεων.
- Συμβάλλει στην καλύτερη ψυχαγωγία των ατόμων, καταπολεμώντας τα συναισθήματα αποξένωσης, μοναξιάς και αλλοτρίωσης που συνήθως βιώνει ο άνθρωπος στα σύγχρονα αστικοποιημένα περιβάλλοντα.
- Αναπτύσσει το κριτικό πνεύμα και πολλαπλασιάζει τις δυνατότητες του ανθρώπου για την επίλυση των προβλημάτων του προφυλάσσοντάς τον από την προπαγάνδα και το λαϊκισμό.
- Καταστέλλει την καταπάτηση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων μέσω της ενημέρωσης και της ανθρωπιστικής γνώσης που προσφέρει.

- Καταπολεμά εθνικιστικές αντιλήψεις ενισχύοντας τη δημοκρατία με την απρόσκοπτη λειτουργία των Μ.Μ.Ε. αποφεύγοντας φαινόμενα κοινωνικής παθολογίας και πόλωσης.

Γ1. β) ΕΦΟΔΙΑ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΑ

Η επιστήμη για να μπορέσει να γίνει πολύτιμος βοηθός της ανθρωπότητας χρειάζεται πρώτα απ' όλα οι φορείς της, οι επιστήμονες:

- Να σέβονται τους κανόνες της ηθικής και κοινωνικής συμπεριφοράς και τους κώδικες της επιστημονικής δεοντολογίας, υπηρετώντας το δόγμα «η επιστήμη για τον άνθρωπο» και όχι «η επιστήμη για την επιστήμη».
- Να διακατέχονται από αγάπη για την επιστήμη, την οποία θα αντιμετωπίζουν όχι ως βιοποριστικό επάγγελμα αλλά ως κοινωνικό λειτούργημα.
- Να έχουν ανώτερο ήθος και ακεραιότητα χαρακτήρα.
- Να είναι ευσυνείδητοι.
- Να έχουν αυτογνωσία, αυτοκυριαρχία, αυτοσεβασμό, ταπεινοφροσύνη κι υπευθυνότητα.
- Να έχουν ευγένεια ψυχής.
- Να είναι φορείς της αρετής και της δικαιοσύνης.
- Να διακατέχονται από υψηλά ιδανικά, απ' την αγάπη προς την πατρίδα, τη δημοκρατία, την ειρήνη, το σεβασμό προς τους νόμους, την πίστη στα εθνικά ιδανικά.
- Να υπηρετούν τις ανώτερες ανθρωπιστικές αξίες.
- Να μάχονται για την ανακούφιση της ζωής των συνανθρώπων τους.
- Να αναζητούν την αλήθεια.
- Να ασκούν το έργο τους με αξιοπρέπεια.
- Να είναι απαλλαγμένοι απ' το δογματισμό, το φανατισμό, τον υποκειμενισμό, τη μισαλλοδοξία και την εγωκεντρικότητα.
- Να μεταδίδουν τη γνώση τους στον απλό λαό για να τον απομακρύνουν απ' την άγνοια, την αμάθεια και το ψέμα.
- Να είναι ελεύθεροι από ιδιοτελή αισθήματα, να μην υποτάσσονται σε κανενός είδους καταναγκασμό, να αδιαφορούν για το κέρδος και να είναι απαλλαγμένοι απ' τις υπερβολικές φιλοδοξίες, τη χρησιμοθηρία και τον ωφελιμισμό.
- Να σέβονται την ανθρώπινη αξιοπρέπεια.
- Να καλλιεργούν την κοινωνική συνείδηση κι ευθύνη και να συνειδητοποιούν ότι θα πρέπει να υπηρετούν με το έργο τους το γενικό καλό.
- Να αγωνίζονται για ανώτερες μορφές πολιτισμού.

Αποφώνηση: Σας ευχαριστώ για την προσοχή σας.

